

פ ר ד ס ו ר ק ו ל מ ס י 43/ד

מישיבת ועדת החוקה, חוק וטשפט
שהתקיימה ביום ד' י"ט במייר תשס"ו-11.5.55 בטעה 08.30.

- הסתתפר: ט. גרנא - היו"ד
 ד. בר-רב-המי
 י. בר-יהודה
 י. בדר
 ז. ורהפטיג
 ב. חת
 ע. טיסון
 ח. רובין
 ר. טרי
 ב. שון

- בעדרו: ב. גזניה
 ע. גספ
 ע. איכילוב
 ט. בגין
 י. הררי
 ש. הלל
 ת. טובי
 י. כטה
 ש. לורנץ
 ט. טנה
 י. קליבוב
 ט. קסיס
 י. שפירא
 ג. תבורי

- סדומניס: פ. רוזן - סר הטשפטים
 ח. כהן - היועץ הטשפטי
 ג. ידין - הטטבה ליועץ הטשפטי
 ט. אלון - סגן היועץ הטשפטי

סדר-היום: חוק הגנת הדייר (חלק ב').

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ס. גרנא:

חוק הגנת הדייר.

בישיבה האחרונה לפני הפגרה עסקנו בטעמינו שר
 נוסאו על-ידי סארד הטשפטים, וסייטנו את הדיון

היו"ר ס. גרנא:

בטעיף 15.

טעיף 16. (בהטעה הנוסח של סארד הטשפטים.)

צריך להיות ברור שהכוונה לגירושית או "ספרתיא",
 ולא למטהו פיקטיבי.

ב. חת:

ג. חת:

רצינו טבעל-הבית לא יוכל לקבוע בענין זה. אבל ההסכם נובע לשמאל לפי תהיה הדירה ולא לשמאל הפירוד או הגירוש, אשר צריכים להיות מעלה חוקי סחייב.

ח. רובין:

צריך לכלול גם את הטקרה של פסק-דין התהרתי הקובע כי הנישואין לא היו, בעיקר על יסוד חוקי

בתי-הדין הרבניים.

ט. כהן:

מינני מתנגד לתוספת סטציע חבר הכנסת רובין, כי הסקריה הגלה מינם רבים.

אשר להערתו של חבר הכנסת חת, הרי לפי ההסעה הטונחת בפניכם את הבעל והאשה מסכימים ביניהם בכתב להיפרד, וההסכם מכיל הוראה אשר לפיה הדירה שהיתה מטותפת לפני בני-הזוג תישאר בהחזקתו של אחד מהם בלבד, כי אז אותו בן-הזוג הנזכר בחוזה כפחזיק בדירה יהיה מוגן בתוקף החוק הזה. חבר הכנסת חת טעיע כי כל עוד אין פסק-דין של בית-דין או בית-משפט, ההסכם הזה לא יעניק לבעל-הדירה כל הגנה וכל טענה לפי החוק הזה. אני טעיע לוועדה שלא לקבל את הצעת חבר הכנסת חת אלא את הצעת ועדת המסנה המונחת בפניכם, מצלנו, שלא כמו מצל מוסות אחרות, אין דבר הגרמ "ספרציה". מצלנו הולכים לבית-הדין הרבני ותובעים להחזיר את הבעל או את האשה הביתה, ואת התביעה הזאת נדחית, יש בזה מכללה, אבל לא בפירוש, אין החלטה שהפירוד קיים. פירוד למעשה, אם הוא קיים, יש בו כדי לפטור את הבעל מסזונות ויש לזה עוד כמה תוצאות בלתי ישירות, אבל אין פירוד בתור שכזה בתוקף פסק-דין. לכן, אם מדברים מצלנו על פירוד, יש להשאיר זאת על-פי הסכם או מכללה. מינני יודע מדוע צריך לשלוח את בני-הזוג לבית-דין אשרי שהסכימו על פירוד ועל מופן חלוקת הדירה ביניהם. גם גירושים מצלנו הם לאו דוקא על-פי פסק-דין אלא גם על-פי הסכם. אפי"ש הסכם בין הצדדים, אין צורך בפסק-דין, כי הבעלנות נתן לאשה גם. גם כמין מינני חושב שיש טעם להפנות על בני-הזוג את הדיון בבית-דין רבני, על-מנת שיקבלו פסק-דין.

י. ורהפטיג:

אפשר למד "נפרדו עקב הסכם בכתב", אבל אין לדבר על "נתגרשו עקב הסכם בכתב".

יא. כהן:

מדוע לא? אם הגט בא אך ורק על-פי פסק-דין, יש חשש של גט פשוטה, שאינו בא מתוך הסכם חופסי של הבעל. ומצאנו יודעים שגט נישואין על-פי הסכם ולאן דוקא על-פי פסק-דין.

יב. ורהפטיג:

אין גט בלי פסק-דין. יכול להיות הסכם, אבל לא הבעל כותב את הגט אלא בית-הדין, וזה בקרא פסק-דין.

יג. מונט:

אין גט בלי טענה בית-דין. וזה דבר אשר לגמרי.

יד. אלון:

אפשר לכתוב "נתגרשו בפני בית-דין", בלי להזכיר את המלה "פסק-דין".

טו. ורהפטיג:

אני מסכים להערת חבר הכנסת חת. "נפרדו", זה יכול להיות דבר זמני, וקשה לקבוע מהו המונח המספטי "נפרדו". אם זה כבר ישנה את הבעלות על הדירה, זה אפשר להעביר את הדירה סיד ליד.

ע. סימון:

אני מציע שבכל מקום שכתוב "דייר" יהיה גם "דירת".

לדעתי, גם אם יש הסכם בין בני הזוג, כריח להיות היסוד של בית-משפט. הסכם הוא תמיד לרעת האשה. השאלה היא מי נשאר בדירה. אם הדירה רשומה על שם הבעל, תמיד הוא נשאר בדירה. ובמקרה של פירוד, האשה צריכה להישאר בדירה.

ח. רובין:

ברוב הגדול של המקרים האשה נשארת בדירה.

ע. סימון:

צריך לכתוב זאת בחוק.

ד. בר-רב-המי:

לא כמון המקום לויכוח על הגט היהודי. השאלה שעורר חבר הכנסת חת היא אם רוצים להוסיף מתאולת החוק את אותם המקרים שבהם אין גט פורטלי. (ב. חת: או פירוד פורטלי). פירוד פורטלי - אין; יש פירוד למעשה. יש מקרים של אנשים, בעיקר סובגרים, שאינם מעוניינים להתחתן טוב, שנפרדים בלי גט, מתוך הסכם על חלוקת הרכוש. לכן אני מציע להשאיר את הנוסח ללא שינוי.

ב. שרון:

ההגנה ניתנת לבן-זוג שהתגרר יחד עם בן-זוגו לפחות ששה חדשים לפני כן. הבעל כמעט תמיד מסכים שהאשה תקבל את הדירה במקרה של פירוד, גם אם לא התגררו יחד ששה חדשים אלא רק ארבעה חדשים. לפי הטעין הזה האשה לא תהיה דיירה במקרה כזה. ומה יהיה על זכותו של הבעל לדירה? ואם יתפייסו, כבר לא תהיה להם דירה?

ח. כהן:

אני מסכים לחוק כמון את ההגבלה של ששה חדשים.

ב. שרון:

אני מציע להוסיף כי במקרה כזה הבעל לא יפסיד את זכויותיו על הדירה, כלפי בעל-הבית.

י. בר-יהודה:

יש בינינו ויכוח איך מותר לסדר נישואין וגטין. האם בכל מקום שהדבר נזכר, נוסיף שלושה טעמים הקובעים כי זה יהיה כך וכך? הרי החוק מטדיד זאת לפי שרונה בכך. חבר הכנסת ורהפטיג. מדוע הוא רוצה כי בהזדמנות זאת יאמר כי בן זוג זה פה שהיה לפני הרב ושהתחתן בצורה זו וזו, וסגורלס זה בצורה זו וזו?

במקום אחר החלטנו כי "בן-זוג" זה לרבות מי שהיה ידוע בבית-בן-זוג. לגבי בן-זוג כזה, בודאי שההיפרדות היא דבר שקיים במציאות, מפילן אם אין זה רשום ברבנות הרמטית. אם במקום אחר הסכים חבר הכנסת ורהפטיג שגם בן-זוג כזה הוא בן-זוג, איננו יכול שלא לתת פה תשובה לבני-זוג כאלה שנפרדו, שלא בצורת גט.

בנוגע להצעתו של חברת הכנסת סימון, אפשר לסטוך על הסכמה בין בני-הזוג ואפשר לסטוך זאת למינסטנציה משפטית, אם מוטרים זאת למינסטנציה משפטית, אפשר לתת סימנים או בייקטיביים, למשל: אצל מי נשאר הילד. אינני מציע להכניס סימנים או בייקטיביים כאלה, מפני שגם הם לא בכל מקרה בודד קובעים את הדבר הצורך. אני מציע להשאיר אפשרות שהצד הרואה את עצמו נפגע יוכל לפנות לבית-דין, במקרה שאין הסכמה ביניהם.

ח. כתן: חויבני לנכוח זה פותר את הבעיה: "דייר שהיה מחזיק במושכר יחד עם בן-זוגו, ובפרדו או בתגרשו זה מזה או שבוטלו ביטומיהם, יהיה לדייר בן-הזוג שיחזיק במושכר בתוקף הסכם בכתב שנעשה בין בני הזוג בעת הפירוד או הגירושין או בתוקף פסק-דין שעל-פיו נפרדו או בתגרשו או בוטלו הביטומין, ובלבד - - -".

ז. ורהפטיג: אני תומך בהצעתה של חברת הכנסת סימון, שהחלטת בכתב יהיה מעון ביטור בית-דין, כדי לטבוע פיקטיבה.

לבר-יהודה: אני אף פעם לא הסכמתי להגדרה של "בן-זוג". אלא שמאחר שנתקבל חוק, אני מכבדו. אם נתקבל הגדרת "בן-זוג" כפי שאני מציע, אני מוכן להציע לחוק את הסלים "שהגוררו יחד ששה חדשים".

ח. רובנין: אין כל צורך בביטור בית-הדין להסכם. בו טעות היא לחשוב שחוק הביטור אין והגירושין קובע בעניין זה סמכות אכסלוטיבית לבית-הדין הרבני. לפי החוק רק עניני ביטומין וגירושין נמצאים בטכנותו הבלעדית של בית-דין רבני.

ח. כתן: מצדנו אין מניעה לפחות את הסיפא הסתחילה במלה "ובלבד". הנוספת הזאת באה כדי לטבוע סידורים פיקטיביים לטוב זכיה בדירה. ואני אושב שהחלטות האלה קצת רחוקים מהפסימות. אני גם חושב שאם יביאו בסני בית-הסמפט או בית-דין סקרה כזה ויוכיחו כי הביטומין באו רק כדי לזכות בהגנה לפי החוק הזה, בית-הסמפט לא יתן את ההגנה הזאת.

י. בר-יהודה: אני מציע להסמיר פה את ההגבלה, אבל לקצר את התקופה.

א. ירדן: ישנו סעיף יותר מפורט, המסמך לבית-הדין לקצר את התקופה.

ח. רובנין: אם שני צדדים עושים הסכם להנדיך את עניני הדירה, לא יקבעו דברים על סטך תקווה שבית-הסמפט יקבל זאת ויקצר את התקופה, כי הרי הם אינם יודעים את בית-הסמפט וקצר או לא יקצר את התקופה.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת היועץ הסמפטי לבטח את הסעיף כך: "דייר שהיה מחזיק במושכר יחד עם בן-זוגו, ובפרדו או בתגרשו זה מזה או שבוטלו ביטומיהם, יהיה לדייר בן הזוג שיחזיק במושכר בתוקף הסכם בכתב שנעשה בין בני הזוג בעת הפירוד או הגירושין או בתוקף פסק-הדין שעל פיו נפרדו או בתגרשו, או בוטלו הביטומין; ובלבד שהשנים היו בני זוג לפחות ששה חדשים והתגוררו יחד תקופה זו".

2. לדחות את ההצעה לפחות את הסיפא החל מהמלה "ובלבד".

הסתייגות לח. רובנין.

טעין 17.

י. קליבנוב: אבי סציע לכתוב: "עקב זה שהוטו זבח את בן-זוגו",
אחרת אין יודעים מי זבח את מי.

ז. ורהפטיג: המלה "להחזיק" מופיעה בטעין זה בשני מקומות.

י. בר-יהודה: אבי סציה שהדובר על זביחת בן-הזוג ולא על זביחת
הדירה. אם אדם זונח את מטתו ומיננו זונח את הדירה,
הוא סכסין להיות דייר של הדירה כולה, והוא הביטויים אינם רשמיים כחוק,
פירוט הדבר שבהזמנות ראשונה יוכל הדייר לדרוש להוציא את ה"דיירת".

מ. אלון: הטענה שתעוררת רק שהדגע שהדייר עוזב את הדירה.

י. בר-יהודה: אתן דוגמה: הדייר חדל לשלם שכר-דירה, מטסין להחזיק
בחדר אחד בסנה. הדיירת אינה יכולה לשלם, ובעל-הבית
יכול להוציאה מן הבית.

לדעתי, צריך לבסח זאת לא כזביחה אלא כהפסקת השכירות
למעשה, והוא החלק השני של המטפחה שוכן לשלם את כל התנאים של השכירות,
צריך למפטר לו לעשות זאת.

ח. רובין: צריך לבסח את הטעין כך שיהיה ברור כי מה שבמסר בו
בא להסדיר את היחסים בין הדיירים לבין בעל-הבית ואינו
נוגע ליחסים בין הדיירים לבין עצמם. כי אין אבחנו עוסקים בחוק הדייר
את היחסים והם האבות והזכיות בין בני הזוג. כפי שמבוסס הטעין, מפטר
לפרטו כמי לו הוא קובע כי במקרה של זביחה עוברת הדירה לאותו בן-הזוג
שלא זבח, ולא לכך הכוונה. הכוונה היא רק לתת לבן-הזוג הגבה כלפי בעל-הבית
על כן אבי סציע להוסיף: "הוראות טעין זה אינן קובעות ולא כלום ביחסים
בין בני-הזוג".

אינני חושב שיש לחשוש ממה שעורר חבר הכנסת בר-יהודה.
הקריטריון יכול להיות רק עובדתי: שהבעל עוזב את הדירה. אם אין פסלטים
שכר-הדירה, והוא בן-הזוג שוכן לשלם, הוא יכול להכניס זאת לבנק.

ח. כהן: אבי חושב שלא טוב להכניס לתוך הטיטה המאפיינת לא בו
פוטג "זביחה". אבי סציע במקום זאת לבסח את הטעין
כך: "דייר שחדל להחזיק בדירה ששימשה מקום מגורים לו ולבן-זוגו לפחות
שנה חדשים, יהיה לדייר בן-זוגו הטעין להחזיק בה. אין טעין זה לבטל
לפגוע בזכויות בני הזוג זה כלפי זה".

ג. חת: אבחנו דצינו לדאוג לבן-הזוג לכל מקרה שהבעל מפטר
או עוזב אותו, אבל לא להכניס טעין הפותח פירטה.
יתכן שהמלה "זביחה" אינה טובה. אבל שימוש בביטוי "חדל להחזיק" בנותן
מפשרות להעביר את הדירה מיד ליד ולסדר כל מיני סידורים.

ח. כהן: אבי סציע להוסיף בנוסח שהצעת, אחרי "הטעין להחזיק
בה" את המלים "ובלבד שהדייר לא חדל להחזיק בדירה".
עקב פסק-דין של פיינוי שניתן בגדו.

ז. ורהפטיג: אבי סציע במקום "הטעין להחזיק בה" - "הטעין לגור
בה".

ועדת החוקה, חוק מסמט
11.5.55
חוק הגנת הדייר (חלק ב')

א. ידיו: המעתי "להחזיק" במקום "להתגורר". המטתי שעל-ידי השלטון ב"להתגורר" ביצור קטגוריה חדשה.

ב. כהו: אני מציע בוסס מרחיק לכת: "דייר המחזיק בדירה המסמטת מקום מגורים לו ולבן-זוגו, ירשו כלייר אותו ואת בן-זוגו, ואת חדל הדייר להחזיק בדירה שלא עקב פסק-דין של פינוי, לאחר שהדירה מסמט מקום מגורים לו ולבן-זוגו ששה חדשים לפחות, יהיה לדייר בן-זוגו המוסיק להחזיק בה". הסיפא ישאר: "סעיף זה אינו פוגע בזכויות של בני-הזוג זה כלפי זה".

ג. חת: אני מתנגד לזה בכל תוקף. לא יתכן בצורה כזאת לבטל כל ערך של חוזה. אבחנו רוצים להגן על מלפנה או על גרוסה, או על אשה שבעלה עזב אותה. אבל לא יתכן לשנות את הכל, זה גם נושא חדש בחוק זה.

א. ידיו: אני מוסך בהצעה להבחין בין "החזיק" ו"להתגורר". אבל אינני אושב שצריך להרחיק לכת כל כך ולהגיד כרמט כי ברגע שאחד מבני-הזוג סוכר דירה, גם בן-זוגו הופך לדייר. אין צורך, אם אדם אחד סוכך דירה, שגם בן-זוגו יהיה אחראי לשכר הדירה. לגבי המסדה שאותה אנו רוצים להשיג, מספיק להגיד כי אם שני בני הזוג התגוררו יחד, שניהם מחזיקים בדירה.

ע. טיסרו: אני בעד הצעת היועץ המספטי.

ח. רוביו: התנגדותו של סר חת אינה במקומה. בכל הטעמים אמרנו את אותם הדברים, אלא שלא אמרנו זאת בתופן כולל.

ז. ורהמטיג: אני מתפוך בהצעת היועץ המספטי רק אם היא תחול לגבי בני זוג נשואים.

ח. רוביו: לגבי המסדה הזה אני מסכים להגבלה הזאת.

א. ידיו: לא נראה לי כי ההכרעה הצעית הגדרת בני-זוג כריכה ליפול בסעיף זה. על ההגדרה נדון אח"כ. לא נראה לי להכניס בסעיף זה הגדרה אחרת לבני-זוג מאשר ההגדרה בכל סעיפי החוק.

י. בר-יהודה: אני מתנגד להוספת המלים "שנישאו כדין" בנוסח היועץ המספטי.

הנוהל: 1. לדחות את הצעת חבר הכנסת חת האומרת:

"דייר שהיה מחזיק בדירה יחד עם בן-זוגו וחדל הדייר להחזיק בדירה מסמט שבח את בן-זוגו, ובן-זוגו מוסיק להחזיק בה, יהיה בן-הזוג לדייר ובלבד שהשנים היו בני זוג לפחות ששה חדשים והתגוררו יחד תקופה זו".

הסתייגות לב. חת.

2. לקבל את הצעת היועץ המספטי האומרת: "דייר המחזיק בדירה המסמטת מקום מגורים לו ולבן-זוגו, ירשו כלייר אותו ואת בן-זוגו, ואת חדל הדייר להחזיק בדירה שלא עקב פסק-דין של פינוי, לאחר שהדירה שימטה מקום מגורים

לו ולבן-זוגו שטה חדשים לפחות, יהיה לדייר
בן-זוגו הטוסיף להחזיק בה. סעיף זה אינו פוגע
בזכויות של בני-הזוג זה כלכלי זה."

הסתייגות לז. ורהפטיג: להוסיף את הטלים "סביטאו
כדין".

סעיף 18.

1. חת: בסעיף זה סומנט הזניחה הוגו חטוב. כי את לא במקרה
של זניחה, אין טעם לאפשר לבעל להעביר את העסק שלו
לאשתו על-טנת לעבור לעסק בעסק אחר.

היו"ר ט. ארנא: בסעיף 15 קבענו כי בני המשפחה יהיו סוגבים באשר
להסכת העסק רק אם עברו יחד עם הדייר שטה חדשים.

הנחלט: לתקן את הסעיף בהתאם לתיקונים שנתקבלו
בסעיף 15.

סעיף 19.

1. ורהפטיג: מדוע אין סוכיריט פה את סעיף 16?

1. חת: צריך גם פה להוסיף: "אלא עקב פסק-דין של פינורי".

1. ורהפטיג: זאת צריך להוסיף גם בסעיף 18.

1. טרי: מיותר להזכיר כאן את סעיף 17.

הנחלט: 1. לקבל את הצעת ר. טרי למצוק את הטלים "לפי
סעיף 17".

2. לקבל את ההצעה להוסיף את הטלים "אלא עקב פסק-דין
פינורי" בסעיף זה ובסעיף הקודם.

3. להתאים את הסעיף להחלטות שנתקבלו בטעיפיים קודמים.

סעיף 20.

הנחלט: 1. למחוק את הטלים "לפי סעיף 18".

2. ל"כניס את ההתאמות הנובעות מהחלטות שנתקבלו
עיפיים קודמים.

הישיבה נבעלה בשעה 11.00.